

Název diplomové práce

Právní postavení embrya z pohledu evropské ochrany lidských práv

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá právním postavením embrya v evropském právu, zejména s přihlédnutím k evropskému standardu ochrany lidských práv. Cílem diplomové práce je zhodnotit, zda se embryo nachází v postavení subjektu nebo objektu práva a zda právní postavení embrya je v souladu s přirozeným právem.

Za tím účelem diplomová práce nejprve vymezuje postavení embrya v oblasti přirozeného práva, tedy tzv. morální status embrya. Následně diplomová práce zkoumá postavení embrya v oblasti ochrany lidských práv, kde odpovídá na otázku, zda je embryo subjektem lidskoprávních dokumentů. Postavení embrya je analyzována jednak obecně, s přihlédnutím k běžně používaným pojmům „lidská bytost“ a „každý“, a jednak v souvislosti s vybranými konkrétními právy, a to právem na život, lidskou důstojnost, integritu osobnosti a zákaz diskriminace. Analýza právního postavení embrya v systému ochrany lidských práv je následně doplněna o zhodnocení právního postavení embrya ve vybraných oblastech práva, jako je právo občanské, trestní a regulace výzkumu.

Analýza právního postavení embrya je činěna na podkladě textu mezinárodních dokumentů z oblasti ochrany lidských práv a regulace biomedicíny a výzkumu, judikatury ESLP a SDEU a stanovisek výborů zmocněných k monitorování dodržování právních závazků vyplývajících z těchto mezinárodních dokumentů.

V závěru diplomová práce uvádí, že z hlediska přirozeného práva se morální status embrya vyvíjí a vrcholí až okamžikem narození. Tento morální status embrya není judikaturou ESLP a SDEU reflektován. V současné společnosti neexistuje společenská vůle k tomu, aby embryo bylo považováno za „každého“. Lidskoprávní dokumenty však embryo považují za „lidskou bytost“ a poskytují mu ochranu v souvislosti s ochranou lidské důstojnosti. Ochrana lidské důstojnosti se projevuje v omezení výzkumu či nemožnosti vlastnit embryo a volně s nimi nakládat. V tomto kontextu diplomová práce shrnuje, že embryo sice není plnohodnotným subjektem práva, ale není ani jeho objektem. Právní postavení embrya je tedy značně specifické, když stojí na pomezí těchto dvou kategorií.

Klíčová slova: embryo, právní status, subjekt práva, objekt práva, lidská práva embrya, morální status embrya, právo na život embrya, lidská důstojnost.